

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות המדינה

משרד המשפטים

רח' צלאח א-דין 29, ירושלים

טל': 02-6466465; פקס: 02-6468030

המערערת

- נ ג ד -

קוסאי עבאס

יליד 2001, ת"ז

ע"י ב"כ עוה"ד רמזי קטילאת

מרח' הוברמן 10, תל אביב

טל': 052-7048256; פקס': 03-6869755

המשיב

הודעת ערעור

"הפרשה בה עוסקים הערעורים שבפנינו היא חמורה, וכאמור, אך בנס לא הסתיימה בתוצאה קשה פי כמה. היה זה פוגרום שבבסיס עמד מניע לאומני [...] כלפי התנהגות שלוחת רסן זו אין לגלות הבנה או חמלה, וגם חרטה בדיעבד שהשמיעו המערערים משקלה מועט, הואיל וחוששני שלולא הופרעה מלאכתם, היה סופם של קורבנותיהם רע ומר. מכאן דעתי, שבנסיבות מסוג זה שיקולי הגמול וההרתעה הם העיקר, באשר זו הדרך להעביר לכל את המסר לפיו מי שחוטא בעבירות מסוג זה, עתיד לשלם על כך באובדן חירותו לתקופה ממושכת [...] התפרעויות של המונים בכלל, ועל רקע לאומני בפרט, צריכות לזכות בתגובה עונשית קשה וכואבת, ויהיה מוצאם של המתפרעים אשר יהיה. כך נוהגת מדינת חוק. כך זכאים לצפות כל הבאים בשעריו של בית המשפט" (ע"פ 2285/05 **מדינת ישראל נ' חמד** (05.12.2005)).

מוגש בזאת ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כבוד הרכב השופטים י' ליפשיץ, ג' ציגלר ו-ש' מנדלבוים) בתפ"ח 21-06-55524, מיום 27.11.23.

בהתאם להודעות שר המשפטים בדבר החלת תקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל (סדרי דין במצב חירום מיוחד) תשנ"א- 1991 (להלן: התקנות), מוגשת הודעת ערעור זו בתוך מניין הימים המוארך בהתאם לתקנה 4 לתקנות.

עניינו של ערעור זה באחד המקרים הקשים מאירועי "שומר חומות". מעשה טרור של לינץ' אכזרי ואלים שבוצע כלפי מור גיאנאשויילי (להלן: נפגע העבירה) בלב העיר עכו על ידי עשרות אנשים – רק

בשל היותו יהודי. פוגרום אכזרי שהוביל לפציעתו הקשה ולהשלכות קשות מנשוא על חייו שהוסטו ממסלולם עד ליום זה.

המשיב אשר הורשע בתום הליך ממושך בעבירת מעשה טרור של ניסיון רצח, הוא אחד הפורעים אשר הפליאו מכות בנפגע העבירה, והוא זה אשר הכה בראשו של נפגע העבירה באמצעות מקל עץ בעת שהיה שכוב על גבו שותת דם ללא יכולת להתגונן מפני ההמון המוסת.

על המשיב נגזר עונש ממושך של 17 שנים, המערערת סבורה, עם זאת, כי היה מקום למצות את הדין עם המשיב בנסיבות החמורות והאכזריות של מעשה הטרור מושא כתב האישום – ובשים לה למעשיו הקונקרטיים בו - אשר נצרב בתודעה הישראלית כאחד ממעשי הלינץ' החמורים שבוצעו בישראל על ידי אזרחים ישראלים כלפי אזרחי אחר בעת מערכה צבאית כלפי אויב מחוץ.

רקע עובדתי

1. ביום 24.6.21 הוגש כתב אישום נגד המשיב ושני נאשמים נוספים (נאשמים 2 ו-3) המייחס להם עבירות שונות בקשר עם ההתפרעות האלימה מושא כתב האישום. ביום 23.7.2023 הורשע המשיב, לאחר שמיעת ראיות, בכל העבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום: מעשה טרור של ניסיון רצח, לפי סעיף 1305(1) ו (2) לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: החוק) בצירוף סעיף 29 לחוק וסעיף 37 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו – 2016 (להלן: חוק המאבק בטרור); מעשה טרור של יידוי אבן לעבר כלי תחבורה, לפי סעיף 332א(ב) לחוק בצירוף סעיף 29 לחוק וסעיף 37 לחוק המאבק בטרור; חבלה במזיד ברכב ממניע גזעני, לפי סעיף 413ה' בצירוף סעיף 144ו' וסעיף 29 לחוק; והתפרעות, לפי סעיף 152 בצירוף 29 לחוק.
2. על פי כתב האישום המתוקן בשנית (מיום 13.12.21), במהלך חודש מאי 2021, התקיימה מערכה צבאית בין מדינת ישראל לבין ארגון החמאס ברצועת עזה, אשר כונתה מבצע "שומר חומות". במהלך המבצע, האוכלוסייה האזרחית במדינה הייתה נתונה תחת מתקפה של אלפי טילים. בה בעת התעורר גל התפרעויות אלימות ברחבי הארץ על רקע לאומני-גזעני, שכלל תקיפות של כוחות המשטרה והביטחון, וכן אזרחים יהודים וערבים.
3. ביום 12.5.21, ימי מבצע שומר חומות, נסע נפגע העבירה לבקר את אמו שהתגוררה בעכו, על רקע דאגתו אליה נוכח ההתפרעויות האלימות בסמוך למקום מגוריה. הוא הגיע ברכבו אשר היה מעוטר בדגלי ישראל סמוך לבית אמו ושם הבחין בהתקהלות של מתפרעים, ביניהם המשיב, כשהוא רעול פנים. נפגע העבירה ניסה להימלט לאחור, אולם משום שאחד המתפרעים התקרב לרכבו וניסה לפתוח את הדלת ונוכח חסימת דרכו על ידי רכב אחר, ניסה נפגע העבירה להימלט בנסיעה קדימה. בשלב זה החלו המתפרעים ליידות אבנים לעבר הרכב תוך שהם פוגעים בו במקומות שונים. בניסיון להימלט מהמון המתפרעים האיץ נפגע העבירה את מהירות הרכב כאשר המתפרעים ובהם המשיב ממשיכים ליידות עליו אבנים. כתוצאה מפגיעת האבנים איבד נפגע העבירה שליטה על רכבו והתנגש בחומה תוך שהוא פוגע בצעיר שעמד בסמוך למקום.
4. עם עצירת הרכב עטו עליו עשרות מתפרעים תוך שהם מיידיים לעברו אבנים וחפצים שונים. נפגע העבירה יצא מרכבו משום החשש לחייו והחל להימלט מהמקום. המשיב הצטייד ברגל של שולחן

מעץ שמצא במקום וניפץ באמצעותה את החלון האחורי של הרכב. עם יציאתו של נפגע העבירה מהרכב, המתפרעים היכו אותו בצוותא עם המשיב באמצעות אלות מעץ ומוטות ברזל, יידו לעברו אבנים וחפצים שונים לרבות מגירות ארון מעץ, וכן היכו אותו באמצעות בעיטות ואגרופים. נפגע העבירה הספיק לרוץ מספר מטרים נוספים, אך אחד המתפרעים הפילו בבעיטה לקרקע.

5. בעוד נפגע העבירה שרוע על גבו חסר אונים וללא יכולת התגוננות, ניגשו אליו המשיב ומתפרעים נוספים וחבטו בו מספר רב של פעמים בכל חלקי גופו באמצעות אלות, אבנים ובעיטות. **בשלב זה המשיב היכה את נפגע העבירה באמצעות רגל השולחן בראשו בעודו מדמם ושרוע על גבו.** המסכת האלימה והקשה נמשכה זמן ממושך והמתפרעים לא חדלו גם כאשר דם החל למלא את פניו של נפגע העבירה והוא איבד את הכרתו. זאת כאשר במקביל אחד המתפרעים הצית את רכבו של נפגע העבירה. האלימות חדלה רק כאשר הגיע למקום השייך עבאס זכור ודרש מהמתפרעים להפסיק.

6. נפגע העבירה הובהל לחדר הלם בבית החולים כשהוא במצב בינוני. נגרמו לו חתכים רבים בראשו אשר לחלקם נדרשו תפרים; שברים בעצמות האף; שבר בשיניים; שתי המטומות תת עוריות באזור המוח וכן שלושה בלטי דיסק אשר הובילו לריתוק נפגע העבירה לכיסא גלגלים למשך מספר שבועות. הוא אושפז בבית החולים למשך 7 ימים ולאחר מכן הועבר להמשך טיפול בבית חולים שיקומי.

... העתק כתב האישום המתוקן בשנית רצ"ב ומסומן "ב".
... העתק הכרעת הדין רצ"ב ומסומן "ג".

7. ביום 27.9.23 נשמעו הטיעונים לעונש. במסגרת הטיעונים לעונש הפנתה המערערת לראיות שהוגשו בהליך העיקרי ובהם הסרטונים המתעדים את אירוע האלימות הקשה וכן רשומות בעניין מצבו הרפואי של נפגע העבירה, עוד הוגש תיעוד רפואי עדכני של נפגע העבירה שהצביע על מצבו הגופני והנפשי הקשה וכן תסקיר נפגע עבירה אשר הוגש במסגרת ההליך בעניינו של נאשם אחר בפרשה. במסגרת הטיעונים לעונש העיד נפגע העבירה כיצד השתנו חייו מאז אותו אירוע: **"עברו שנתיים ו-4 חודשים מהאירוע. מאז האירוע אני מתמודד בהתמודדות אין סופית בשיקום פיזי ונפשי היום אני נמצא בשיקום נפשי ביחידה פסיכיאטרית ברמב"ם באשפוז יום, אני כבר שנתיים ו-4 חודשים לא יודע מה זה יום ולא יודע מה זה לילה, אני חווה סיוטים שלא מאפשרים לי לישון, שלא נותנים לי לישון, אני ישן ביום, הנפש שלי פשוט נרצחה באותו לילה, הם רצו לקחת לי את הנשמה, אבל הם לקחו לי את הנפש, הם ניסו לקחת את הנשמה שלי, אבל הותירו אותי עם נפש מדממת. אני היום פשוט מפחד מהחיים יותר מאשר מהמוות"**. (פרוטוקול הטיעונים לעונש, בעמ' 78).

8. מעדותו עלה כי מאדם צעיר, עצמאי, מלא חדוות חיים ושאיפות לעתיד נפגע העבירה הפך לאדם מפוחד ומוגבל המתקשה בביצוע פעולות יומיות שגרתיות. מצבו הנפשי הוסיף להיות קשה והוא אושפז באשפוז יום פסיכיאטרי כשהוא סובל מפוסט טראומה, חוסר תפקוד ונמנע מלצאת מביתו, וכך תיאר במילותיו: **"אני לא רוצה לחיות יותר, אני לא יכול לחיות יותר, כי אני לא יכול לשרוד את זה יותר וזה פשוט, אני היום חיי רק עם דופק ונשימה, בלי, בלי חשק לחיים"** (שם). מאז האירוע התאפיינה השגרה של נפגע העבירה בדריכות מתמדת ובחרדה מפני מה שיכל לקרות לו

ומה שעשוי לקרות לו. הוא חווה פלאשבקים המלווים בתסמינים פיזיים ונפשיים המחזירים אותו לאירוע הקשה כך שלמעשה נוכחות האירוע הטראומתי מצויה בכל מישור בחייו. תמונת הנזק הקשה עלתה גם מתסקיר נפגע העבירה בו הודגשה, מעבר לפגיעות הפיזיות הקשות המלוות את נפגע העבירה עד היום, הטלטלה הנפשית הקשה שנגרמה לו כתוצאה מאימת המוות וחוסר האונים שחש בעת האירוע.

9. בטיעונים לעונש, המערערת עמדה בפירוט על הנסיבות החמורות של האירוע מושא כתב האישום. מעורבותו המתמשכת של המשיב בהתפרעות מתחילתה ועד למעגל האלים והאכזרי ביותר שלה בעת שנפגע העבירה שכב שותת דם על הקרקע; המועד שבו בוצעו המעשים - מעשי טרור על רקע לאומני הזורעים בהלה ופחד בציבור - בעיצומו של מבצע צבאי כלפי אויב מחוץ; והאופן בו בחר המשיב לנהל את המשפט, ללא חרטה וכשהוא מטיל את מלוא האחריות על הקורבן שנפגע קשות מהאירוע.

בשים לב לנסיבות האמורות, עתרה המערערת למתחם כולל שבין 24 ל 29 שנות מאסר בפועל, ולעונש בתחתית השליש העליון של מתחם זה.

10. מנגד עתר ב"כ המשיב להשתת עונש "מתון" על המשיב, נטען כי הוא צעיר, בעל אישיות דלה, נעדר עבר פלילי אשר עובר לאירוע ניהל אורח חיים נורמטיבי. עוד נטען, כי חרף הקביעה שהמשיב יצא מביתו "לחפש צרות" לא הייתה לו כוונה מוקדמת לפגוע בנפגע העבירה באופן קשה ובוודאי שלא להמיתו, וכי דובר באירוע "מתגלגל" שהתפתח על רקע אירועי התקופה. לבסוף ביקש ב"כ המשיב למקם אותו בתחתית המתחם. בתום הדברים, דיבר המשיב ואמר: **"אני מתחרט על מה שעשיתי מאוד וזו טעות, מקווה שאוכל לצאת ולבנות חיים, להתחתן ולהקים משפחה, ואני שב ואומר שהצטערתי והתחרטתי מאוד על מה שעשיתי"** (פרוטוקול הטיעונים לעונש, בעמ' 100).

... פרוטוקול דיון טיעונים לעונש מיום 27.9.23 רצ"ב ומסומן "ד".

... העתק תסקיר נפגע העבירה רצ"ב (במעטפה) ומסומן "ה".

11. להשלמת התמונה יצוין כי כתב האישום כלל שני נאשמים נוספים (נאשמים 2 ו-3) אשר הודו, הורשעו ודינם נגזר. נאשם 3 הורשע בעבירה של התפרעות ועונשו הועמד על 12 חודשי מאסר בפועל; נאשם 2 הורשע בעבירות של מעשה טרור של ניסיון לחבלה חמורה בכוונה מחמירה; מעשה טרור של חבלה חמורה בכוונה מחמירה והתפרעות ועונשו הועמד על 10 שנות מאסר בפועל. בנוסף, כתבי אישום נוספים הוגשו בהמשך בגין אירועי הלינץ' האמורים נגד שישה מעורבים נוספים בעבירות שונות, בהם מעשה טרור של חבלה חמורה בכוונה מחמירה, שענינם עדין מתנהל (ת"פ (חיפה) 58841-07-22 ו-ת"פ (חיפה) 31476-08-22).

גזר הדין

12. ביום 27.11.23 גזר בית המשפט המחוזי את דינו של המשיב. בית המשפט קמא הנכבד עמד על חומרתו הרבה של האירוע ועל חלקו הממשי של המשיב בו. צוין כי מדובר באחד המקרים

החמורים ביותר מאירועי "שומר חומות", לינץ' אכזרי, שבו נטל המשיב חלק משמעותי, אליס ואכזרי, כלפי אדם תמים אשר נבחר כקורבן רק בשל היותו יהודי. צוין כי מעורבותו של ההמון בתקיפה היא פן לחומרה וכי העובדה שהמשיב המשיך והכה את נפגע העבירה בראשו כאשר הוא שכוב על גבו, עיניו פתוחות, ראשו שותת דם והוא ללא תנועה מחייבת ביטוי הולם בעונש שיוטל עליו. עוד הודגשו הנזקים הקשים שנגרמו לנפגע העבירה והובהר כי המשיב אחראי לא רק לנזקים שגרם באופן ישיר אלא אף כמבצע בצוותא.

13. בית משפט קמא דחה את טענות ב"כ המשיב כי יכולותיו הדלות מצדיקות למתן את עונשו "אמנם ציינתי כי אין מדובר באדם בעל כישורים גבוהים, אך הענישה – הן ככזו שבאה להביא לידי ביטוי את שיקולי הגמול והן משום תפקידה בכוון התנהגות עתידית, אינה מיועדת רק לבעלי היכולות הגבוהות" (גזר הדין בעמ' 7). כן עמד בית משפט קמא על חלקו המשמעותי של המשיב עת בחר להמשיך במעשיו "הנאשם שלפנינו בחר באופן מודע להיות חלק מהמעגל הקרוב והמיידי של אלה שהלמו וחבלו באכזריות במור, וזאת בניגוד לדוגמה לאחרים – שגם הם אמורים לשאת באחריות כמובן – שבחרו להישאר מאחור, גם אם מדובר במרחק של מטרים ספורים" (גזר הדין בעמ' 7).

14. מכל מקום הובהר כי בעבירות חמורות מעין אלו, כאשר המעשים בוצעו על רקע לאומי או גזעני, נדחים ככלל שיקולי ענישה אחרים וניתנת בכורה לשיקולי הגנה על שלום הציבור, ולשיקולי ההרתעה – הכללית והפרטנית.

15. בשים לב לאמור, קבע בית המשפט קמא כי מתחם העונש ההולם בנסיבות העניין הוא 15 עד 20 שנות מאסר, וגזר בית משפט קמא על המשיב את העונשים הבאים:

א. 17 שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו;

ב. מאסר לתקופה של 12 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות שהיא פשע;

ג. מאסר לתקופה של 6 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו; והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג.

... העתק גזר הדין מצ"ב ומסומן "ח".

מכאן הערעור.

נימוקי הערעור

16. המשיב הורשע, בין היתר, במעשה טרור של ניסיון רצח. על פי הכרעת הדין, המשיב נטל חלק בלינץ' אכזרי ואליס כלפי קורבן שכל חטאו היה שהוא יהודי, בלב העיר עכו. עיר מעורבת, ובה מתנהלים חיים של יהודים וערבים, זה לצד זה. את המעשים ביצע בעת שמדינת ישראל מצויה במערכה צבאית נגד אויב מחוץ, ובשעה שניצתו אירועים אלימים, על רקע לאומני, בכל הארץ.

17. על פי הכרעת הדין, המשיב היה מעורב בהפרות הסדר באותו הערב למן ההתחלה – החל מהשלב בו יצא מהבית רעול פנים על מנת לפרוק זעמו בצורה אלימה, עד להגעתו לשכונת וולפסון כי יש

שם "יהודים" וכלה בהשתתפותו הפעילה והמסיתה בלינץ' שבו היה חלק מהמעגל הקרוב והמיד
של אלה שהלמו וחבלו בנפגע העבירה, ואף היה זה שהלם בראשו של נפגע העבירה באמצעות מקל
עץ כשהיה שרוע על הקרקע שותת דם, כשעיניו פקוחות והוא חסר אונים, כך על פי תיאורו שלו
עצמו:

**"הוא היה שוכב על הגב שלו והבטן למעלה היהודי, היה כולו דם, לא צעק כלום, הנהג היה עם
עיניים פתוחות וכל הראש שלו דם.."** (חקירה מיום 8.6.21 (ת/18), בש' 24-26).

18. על המשמעויות של מעשה ברוטלי זה, בתוך מכלול האירוע האלים, עמדה המערערת בטיעונים
לעונש: **"זה שלב שאמור לעורר בכל בן אנוש אמפתיה, חמלה, לכל הפחות איזושהי הבנה שיש בן
אנוש אחר שמצבו גרוע מאוד, גרוע מאוד קרי בסכנת חיים, אצל הנאשם זה לא עורר אף אחד
מהרגשות האלו או המחשבות האלה, להפך, הדבר דווקא עורר אצלו את הצורך לבוא ולהשלים
את העבודה(...)"**. (פרוטוקול הטיעונים לעונש, בעמ' 79).

19. כאמור לעיל, אלמלא מעורבותו של השייח עבאס זכור אשר קרא לפרועים לחדול ממעשיהם, סיכוי
טוב שנפגע העבירה היה מוצא את מותו באותה תקיפה אכזרית וחסרת רחמים.

20. המערערת תטען כי מעשים מעין אלו, מעשי טרור המטילים אימה ופחד, על רקע גזעני ובעת משבר
ומערכה צבאית, הם מין החמורים שבדין. במציאות הישראלית מעשי טרור המבוצעים על רקע
גזעני בלב עיר מעורבת, מביאים להעמקת האיבה בין הקבוצות השונות, לכרסום ביסודות החיים
המשותפים ויש בהם משום ערעור על סדרי המשטר הדמוקרטי (נע"פ 8469/99 **אביגדור אסקין נ'**
מדינת ישראל, נה(2) 65(2001)). כך בכלל, וכך בפרט האירוע הזה, אשר תועד ופורסם ונצרב
בתודעת ישראלים רבים, ובגופו ובנפשו של נפגע העבירה אשר חייו סטו ממסלולם.

21. אף שהעונש שהוטל על המשיב ממושך, בנסיבות העניין ראוי היה למצות את הדין עם המשיב על
מנת לתת ביטוי לחומרה הקיצונית של מעשיו, ולהחמרת הענישה ביחס למעשי טרור, הקבועה
בסעיף 37 לחוק המאבק בטרור, אשר מתחייבת אף מפסיקתו העקבית של בית המשפט הנכבד
שלא להנחות עוד לפי מדיניות הענישה שנהגה עובר לכניסתו של חוק המאבק בטרור לתוקף,
ולהותיר את הוראות החוק בבחינת "משפט עלי ספר". על כן, תבקש המערערת מבית המשפט
הנכבד להחמיר בעונשו של המשיב, אשר בחר להצטרף באופן פעיל למתקפה המונית, אלימה
וחסרת רסן בתקופה נפוצה ומתוחה, ללא רחמים, במעשי טרור אשר תרמו להמשך ההתססה
ולהסלמת המצב ולערעור סדרי המשטר.

22. ויודגש כי החומרה הרבה באירועים כדוגמת האירוע שלפנינו טמונה גם בדינמיקה של ההמון
המוסת, כאשר כל מעשה של כל אדם בודד מוסיף ומשלהב את ההמון שסביבו, כאשר הצטברות
המעשים יוצרת נחשול של אלימות והרס. בתקופה זו בה ארץ בערה, ובה האווירה ברחוב היתה
מסיתה ומלהיטה, כל מעשה התפרעות ואלימות - נגד גוף או נגד רכוש, הוסיף שמן למדורה
ו"הזין" את מעשה התפרעות והאלימות הבאים. המשיב הראה במעשיו כי הוא הוא מוּסַת ומסוכן,
ובחר להיות במעגל האלים ביותר של אותה התלקחות - באופן אכזרי וחסר חמלה.

23. העיתוי הרגיש של ביצוע העבירות, בזמן תקופה שהתאפיינה במעשי אלימות והתפרעות על רקע לאומני וגזעני, כמתואר בכתב האישום המתוקן, לא קיבל ביטוי דיו בגזר הדין לעמדת המערער. לא דומה ביצוע מעשה אלימות ממניע לאומני-אידיאולוגי במצב רגיעה, לביצוע המעשה במצב שבו "השטח תוסס", והיה מקום ליתן לכך משקל משמעותי.

24. על החשיבות שביישום מצוות המחוקק על החמרת הענישה ועל עליית מדרגה במאבק בטרור במישור המשפט הפלילי עמד בית המשפט הנכבד כך :

"ביום 23.6.2016, פורסם ברשומות חוק המאבק בטרור – תוצרה הסופי של מלאכת חקיקה שנמשכה כעשור (ראו: נעמה פויכטונגר "חוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 – כאבי גדילה" שורשים במשפט 911 (2020)). החוק נועד להרחיב ולחדד את ארגז הכלים של רשויות החוק במלחמת החורמה שמנהלת מדינת ישראל נגד תופעת הטרור, על מורכבותה ופניה הרבות והמסוכנות. יחד עם הכלים השונים שנוספו לארגז, ביקש המחוקק להתוות מדיניות ענישה מחמירה בעבירות טרור. לצד עבירות חדשות שנקבעו, נקבעה בסעיף 37 לחוק הוראת החמרה כללית, לפיה "העובר עבירה שהיא מעשה טרור [...] דינו – כפל העונש הקבוע לאותה עבירה אך לא יותר מ-25 שנים" (למעט מקרים חריגים המפורטים בסעיף). התפיסה שביסוד החמרת הענישה, היא שהיותה של עבירה מסוימת 'מעשה טרור' כהגדרתו בחוק, הריהי "נסיבה מחמירה אינהרנטית"; יחודן של עבירות אלו מצדיק "הדגשה מיוחדת הן של תכלית ההרתעה בענישה, והן של עיקרון הגמול" (ראו: דברי הסבר להצעת חוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015, ה"ח הממשלה 1066, 1104).

הנה כי כן, המחוקק הורה על החמרת הענישה ועל עליית מדרגה במאבק בטרור במישור המשפט הפלילי. ואם זוהי מצוות המחוקק, הרי שתפקידו של בית המשפט – ליישמה. לא נוכל אפוא להנחות את עצמנו עוד לפי מדיניות הענישה שנהגה עובר לכניסתו של חוק המאבק בטרור לתוקף, ולהותיר את הוראות החוק בבחינת משפט עלי ספר, 'הלכה ואין מורין כן' (ראו גם: ע"פ 1382/19 אבו ח'דיר נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (22.01.2020))" (ע"פ 1466/20 מדינת ישראל נ' פלוני, בפס' 11-12 (22.7.20); ההדגשות אינן במקור).

25. מעשים מהסוג שביצע המשיב גורמים לפגיעה חברתית נרחבת מעבר לפגיעה הגלומה במעשים עצמם. החומרה היתרה והייחודית הנובעת מביצוע עבירות אלימות על רקע אידיאולוגי, לא כל שכן מעשי טרור, קיבלה ביטוי גם בפסקי דין רבים של בית משפט נכבד זה. כך, נקבע כי מדובר במעשים "בזויים בהיבט המוסרי" (ע"פ 3981/14 פלוני נ' מדינת ישראל, בפס' 9 (3.8.14)); אשר "עלולים להגביר מתח וללבנות שנאה בין קבוצות שונות באוכלוסייה", "זורעים פחד וחוסר בטחון בקרב הציבור, ופוגעים בערכים של סובלנות, שוויון ודו-קיום", ואשר "פוגעים ברקמה העדינה של החיים במשותף במדינה" (ע"פ 5794/15 מדינת ישראל נ' שלמה טויטו, בפס' 14 לפסק דינו של כב' השופט צ' זילברטל (31.1.16)); מעשים שטמון בהם פוטנציאל של נפיצות, במובן הדומה לעבירת ההצתה ש"תחילתה ברורה וסופה סימן שאלה מטריד" (בש"פ 5959/14 אדיב אסרף נ' מדינת ישראל, בפס' 4 (21.9.14)); עבירות ה"מסכנות את מרקם החיים בחברה דמוקרטית" (רע"פ 5024/14 אלמקיס נ' מדינת ישראל, בפס' 10 (28.7.15)); ואף "חותרות תחת עצם מהותנו, הן כמדינת חוק הן כמדינה יהודית ודמוקרטית" (ע"פ 5469/13 פלוני נ' מדינת ישראל, בפס' 14 (13.4.14)).

26. המערערת תוסיף ותטען כי עונש המקסימום הקבוע לצד עבירת נסיון הרצח בה הורשע המשיב (לצד עבירות נוספות), 25 שנות מאסר על מעשה טרור של נסיון רצח, בנוסף לעבירות הנוספות, מבטא את עמדתו הערכית של המחוקק ביחס לחומרת העבירות ומחייב ענישה מחמירה מזו שנגזרה על המשיב.

27. באירוע חמור כל כך של מעשה טרור של תקיפה אלימה, וחסרת רחמים, ממניע לאומני-אידיאולוג ומתוך מטרה להמית אדם – יש למצות את הדין עם המבצעים, לא כל שכן מי שחלקו במעגל המרכזי והאליים ביותר כמשיב בענייננו. העברת מסר כזה תתרום תרומה משמעותית למלחמה בתופעה בזויה זו, שכדבריו של בית המשפט הנכבד – מגבירה מתח ומלבה שנאה בין הקבוצות השונות באוכלוסייה ופוגעת ברקמה העדינה של החיים במשותף בערים המעורבות ובמדינה כולה.

28. בגזירת העונש לא ניתן גם משקל דיו לפגיעה החמורה בנפגע העבירה כתוצאה מאירוע הלינץ'. נזקים אלו מפורטים בהרחבה בתסקיר נפגע העבירה ומלווים אותו, כאמור, עד היום, ועוצמתם אינה מפתיעה בשים לב לחומרת התקיפה שעבר. לנפגע העבירה נגרם נזק קשה ביותר הנוגע לכל תחומי חייו – הגופני והנפשי. מצבו הקשה במועד התקיפה ניכר מתמונות וסרטונים וממסמכים רפואיים שהוגשו במשפט. פגיעות פיזיות המשליכות עד ליום זה על תפקודו היומיומי. אך יותר מכל עולה מתסקיר נפגע העבירה, מהמסמכים הרפואיים ומעדותו של נפגע העבירה, כי הפוגרום שעבר, חבל בנפשו באופן עמוק וקשה ושינה את חייו, וחיי הקרובים לו, ללא היכר.

29. נסיבותיו האישיות של המשיב, מאידך גיסא, אינן מצדיקות התחשבות בנסיבות העניין. אמנם מדובר במי שאין לו עבר פלילי אך הוא ניהל משפט עד תום וניסה במהלכו להטיל את האשמה על נפגע העבירה להתלקחות האירועים – **בשלל טענות אשר נדחו**. בהמשך הביע צער בשלב הטיעונים לעונש אך ניכר כי היה ממוקד במחיר האישי ששילם ולא בנזקים הקשים שגרם לנפגע העבירה. וממילא, הרי שבהתאם לפסיקת בית המשפט הנכבד, נסיבותיו האישיות בנסיבות העניין, נסוגות מפני שיקולי הגנה על הציבור וביטחוננו ושיקולי הרתעת היחיד והרבים:

”אין גם להתעלם מכך שהעבירות בוצעו על רקע אידיאולוגי-לאומני, כחלק מגל אלימות וטרור אשר פקד את המדינה. במקרים מעין אלו נדחים שיקולים אחרים מפני שיקולי ההרתעה”. (ראה למשל את ע”פ 3511/17 **מדינת ישראל נ’ אבו ריא** (17.9.17)).

30. המערערת תוסיף ותציין כי עניינו של המשיב חמור מזה של המעורבים האחרים בפרשה, בפרט בשים לב למעורבותם הקונקרטי באירועים, והעבירות שיוחסו להם בהתאם.

31. לסיכום תטען המערערת, כי העונש אשר הוטל על המשיב, אף שהוא ממושך, אינו הולם את חומרת מעשיו, האכזריות והעדר הרחמים שבאו לידי ביטוי באירוע מושא כתב האישום בו הורשע. העונש אינו מבטא דיו את הענישה הראויה בגין מעשי טרור אלימים ממניע לאומני-לא הורשע. כל שכן נסיון רצח באירוע לינץ' על רקע לאומני - ואינם משקפים את מעגלי הפגיעה הרחבים של אלו, מעבר לפגיעה החמורה בגוף ובנפש הקורבן הישיר להם, על הבטחון, על סדרי המשטר ועל הקיום המשותף בישראל.

היום, 14 ינואר 2024,
כ"ט טבת תשפ"ד